2217
4. XI. 3.

١٢٨٩ ԶԻԼՀԻՃՃԻ ՅՎ ԱԼԱԹՈՒՐՔԱ — ԵՒՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1112 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 13 — ՍԱԼԸ 1873 — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1873

ՄԷՃՄՈՒԱԾԸ

Ի՛նչ պու Մէճմուայը Հավատիա, բազարներթու վէ ճումա կիւնլէրինտէն մատա պու գրթատա եէվմիյէ նէչը օլունանաղ տրը։ Սէնէլիկի բէչին օլարագ 200, Ալթը այլրը 110, իւչ այլրը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իչին պէհէր նումրոսունա բասթա իւճրէթի ալընանաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՊ

Իլանաթըն պէհէր սրրասը պիր տէֆալրգ 3, իքի տէֆա իչին 2, իւչ տէֆա իչին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Տաշրալարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բասթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզէրինէ օլտուղու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԼԱՏԸ ՆԱՓՈԼԱՅԸ ՍԱՅՅԻԲԷՅԻ ՄՈՒԹԱԼԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Եարընքի Զարշամպա կիւնիւ միլլէթին պէյիւք գըսմընա Տեառնընդառաջ եօրթուսու օլտուղունտան, պիղղարուր ղաղէթամըզ Բէրլէմպէ կիւնիւնէ չըգարըլաճագ տրը։

ԽՕԼԻՍԱՆԷ ՊԻՐ ԻԽԹԱՐ

Մէճմուա պիր էյամ թաթիլինտէն սոնրա իչթէ պու տէֆա եէնիտէն ճիլվէ Նիւմանի զուհուր օլտու։

Մէճմուայա զաթէն չէշմը ինսաֆ ու իմանլա նազար էթմէյէնլէր միւտտէթը գալիլէ զարֆընտա պիր իքի տէֆա զարուրի թաթիլինտէն նաչի, արթըգ էմնիյէթը ումումիյէի իսթիճլապ էտէմէյէճէյինտէն պահսլէ ազ սէվինճ տույմագտա տէյիլ տիրլէր։

Ֆէլ վագը Մէճմուա պիր իքի տէֆա մէճպուրի թաթիլ օլունտու իսէտ պունա զիյատէ թաաճիպ վէ մէսուլինիտ պի ղայրը հագդըն պիլա ինսաֆ թայեիպ էթմէմէլի։ Զիրա բէվիչը ճըհան վէ թէպէտտիւլթը տէվրան իդթիզասընճա էֆբասը պէչէրտէն հէր ֆէրտ միւտտէթը էօմրիւնտէ խահնախահ թապիթը ահքեամը գալմիյէսինէ սէրֆիրու օլմաղա մէճպուր օլուպ, կեահ թէնտիւրիւսթի ու ափիյէթլէ սուֆաի սէֆատէ խոշնիշին, վէ կեահ պուլինը պիմարի վէ իզթըրապտէ սէրնիհատէ օլարագ ահու անին էթմէքտէ օլտուղու հէր ան մէչհուտիմիզ օլան հալաթտան տրը։ Շէօյլէ քի պու կիւն սըհհէթը պէտէնիյէսի պէր քէմալ կէօրտիւիւմիւզ պիր զաթը, կիւնլէրտէ պիր կիւն չուեա պու սէպէպտէն ավարըզը վիճուտիյէյ միւպթէլա օլարագ խասթա ու մալուլ կէօրէմէյէճէյիմիզի քիմ իտտաա էտէպիլիր։ Պինաէն ալէյհ էֆրատը պէչէր հագդընտա թաապէն չու հիւքմիւ գաթի ճարի օլտուղու հալտէ, պիր դաչ պին ֆէրտին եէրինի թութուպտէ օէլարը զիհնինի իչթիղալէ պաիս օլան զաղէթալար մէկէրչի չու հիւքիւմտէն արի մի՞ տիրլէր։

Մէճմուա տախի արալըգտա մէվանիի արրդէյէ թէսատիւֆ պիրլէ միհվերի տէվամընա սէքթէ արըզ օլտու իսէտ, համա օլսուն պու կիւնքի կիւն պաղը զէվաթը համիյէթսըմաթ վէ մէարիֆփէրվերանըն սայ ու հիմմէթլէրի իլէ չու հալինտէն ազատէի սէր էտէրէք, արթըգ ինչալլահու թաալա պիլա մանի միլլէթինէ աճիզանէ խըտմէթ իթմէք իչիւն էլտէն կէլէն հէր պիր ֆէտտաքեարլըզը տիրիղ էթմէյիպ, մէնաֆիի ումումիյէի միսթէվճիպ պահըսլարըլա գարինը քիրամը հէր վէճհ իլէ խոշնուտ էտէճէյինի վատ իյէր։ Վէ զարուրի էլ վուգու թաթիլինտէն տօլայը անլէրին ափվընը իսթիրճա էտէր։

Պաղը սաաէտիլան «Մէճմուա միւսրիֆ տիր, սուի իտարէսինտէն նաչի չու հալլէրէ տիւչար օլմագտա տրը» տէյու արալըգտա պիղի թագպիհ իյլէմէքտէ օլտուգլարը մէսմուիմիզ օլարագ պատիի թէէսիւֆիմիզ օլմուշ իսէտէ, պու մագուլէ քիմսէլէր մատտէնին իքի ճիհէթինի թէֆթիշ էթմէքսիզին հիւքմ գըյամ էտէնլէրտէն օլտուգլարընը զամիր ու զիմմէթիմիզ պիղէ շահատէթ իյլէտիյինտէն, վէ սոնրատան մասլահաթըն հէր թարաֆընը տիւչիւնիւպ միւնսիֆանէ հիւքմ իտէն զէվաթը սութութէսըմաթը իպրազ ու իպզալ պույուրտուգլարը հիմէմաթը ալիյէլերի գալզը մէքսուրումուղու թալթիֆ ու թաթբիպ իյլէմիշ օլտուղունտան միւթէսէլլի օլմուշտուր։ Հէր նէ հալ իսէ արթըգ պու լուսուստա թաֆսիլաթա միհթաճ պիր եէր գալմայրգ, զէվաթը հագդանիյէթ չինաանա սամիմի վէ տերունի թէշէքքիւրիմիզի պատ էլ արդ, կէլէլիմ պունտան պէօյլէ զաղէթամըզըն իթթիխաղ իտէճէյի մէսլէքին պէյանընա։

Գիրինճի. Մէճմուա պու կիւնտէն պիր սէնէյէտէք թէպէտտիւլաթ վէ թաթիլաթա տիւչար օլմայարագ հէյէթը ասլիյէսի իլէ տէվամ էթմէք իչիւն հէր պիր ֆէտտաքեարլըզը իճրատէն իմթինա էթմէյէճէք տիր։

Իքինճի. Մէճմուա ումումէն միլլէթին մէնաֆիինէ խըտմէթ իթմէյի քէնտիսինէ պիրինճի վազիֆէ ատտ էտիպ, էֆքեարը սէրպէսթիյէթ տաիի քէմահի հագդըճա ըհայէթ իտէճէք տիր։

Իւչիւնճի. Միլլէթին հէր գըսմընա սիւթունլարը աչըգ օլաճագ իսէտէ, միւթալաամըզա տախի պիր աղ մահալ պըրագըլաճագ տրը, եանի էֆքեար ու մէպտէմիզի գարշը թահրիրաթ պիլէ կէօնտէրիլսէ գաիտէի քիթապէթէ ըհայէթ, վէ ատապ ու թէրպիյէյէ հիւրմէթ օլունմուշ օլտուղու հալտէ նէչը օլունաճագ տրը։

Ցէօրտիւնճիւ. Մէճմուա տայրէի ատապ տախիլինտէ ճէրեան իտէճէք միւճատէլաթտան գաչմագ իսէտէ, թէհի եէրտէ սէմէրէսիզ լաֆ ու կիւզաֆտան տախի ասլա խոշլանմագ։

Իչպու նէյէթը խալիսէմիզի թագտիր, վէ պիզի շու խըտմէթը միւթէնատէ թէչվիգ ու թէրղիպէ հիմմէթ պույրուլուրսա նէ ալա, մուղայիրի վուգուինտէ եինէ պիզ շու մէսլէքը միւթթախըզըմըզտա տէվամ էթմէյէ մանէն վէ մատտէթէն հէր վէճհ իլէ էլտէն կէլէն ղայրէթի տիրիղ էթմէյէճէյիզ տիր։

Հէման ճէնապը Հագդըն թէվֆիգի եավէր, վէ զէվաթը համիյէթսըմաթ ու քիթապէթ փէրվերանըն հիմմէթի պէրապէր օլսուն։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Խասսա օրտուի Հիւմայունու ըհյասէթի ֆէրիգանը քէրամտէն սատտէթու Ալի Սայիպ փաշա հաղրէթլէրինէ,

Շուրայի տէվլէթ թանզիմաթ սաիրէսի աղալըզը Շէհիր էմինի սապրգ ութուֆէթլու Պէհիմ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ,

Ցիվանը ահքեամը ատլիյէ մուհաքեմաթ տաիրէսի աղալըզը, ամէտիի տիվանը Հիւմայուն էսպագ ութուֆէթլու Մահմուտ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ,

Զապթիյէ միւսթէշարլըզը Շէհիր էմինի էսպագ ութուֆէթլու Ալի պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Բէչթա 22 փեարուար.

Թիճարէթի նազիրը քօնթ Զիչինին բրօկրամը, սայիրլէրինտէն տահա զիյատէ խոշնուտ իտիճի սուրէթտէ տիր։

Վիէննա 23 փեար.

Բօլօնէզլէր բարլամէնթայու ըսմէն թերք էթտիլեր։

Պուքրէշ 22 փեար.

Քամարա, հիւքիւմէթին 6 միլիոն ֆրանքլըգ պիր իսթիգրազ էթմէք թէքլիֆինի գապուլ էյլէտի։

Բարիզ 23 փեարուար, սապահ

Պիր քաչ կիւնտէն պէրու, պաղը զաղէթալար, Թուրքիանըն հալինտէն վասֆ էթմէքտէ տիրլէր։

Պարսէլօնա 23 փեար.

Ալֆօնս թարաֆկիրանըն իսեանը արթմագտա տրը։

Լօնտրա 23 փեար.

Պաղը մահալլէրտէ զուհուրա կէլէն հէյէճան թէսկին գըլընմըշ տրը։

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Բօլիթիգա ուֆուգունու իսթիեապ էտիպ շիմտիլիք պօրա ու ֆուրթունատա զուհուրինէ ալամէթ օլաճագ պիր էմարէ կէօրիւլմէմէքտէ տիր։

Ֆրանսա՝ տախիլի իչէրի իլէ մէշղուլ օլուպ օնլարըն հիւսնիւ թէսվիյէսինէ վէ Ալէմանեայա վէրէճէք թաղմինաթընըն պիրան էվվէլ թէտիյէսիյլէ թօփրաղընը ֆաթիհին էլինտէն գուրթարմաղա չալըշմագտա տրը։

Կէչէնլէրտէ զիմամը հիւքիւմէթի Մ. Թիէրին էլինտէն ալմագ իչիւն պաղը ֆըրգալար թարաֆընտան իզհարը զայրէթ օլունտու իսէ տէ, էլեէվմ Ոթուզլար գօմիսիօնու իլէ ըէյիսի ճիւմհուր պէյինինտէ հիւսնիւ իմթիզաճ հասրլ օլմաղըն մէզքիւր ֆըրգալար մէնզիլը մագսէտլէրինէ վասլ օլմատըլար։

Ինկիլթէրա իլէ Ռուսիա պէյինինտէ Խիվա խանլըզընա տայիր թէքէվվիւն էտէն միւնաղաա վէ թէաթթի գըլընանմուխապէրէ, թարաֆէյինին հիւսնիւ ըիզասը իլէ թէսվիյէվէզիր օլմուշ իսէտէ, չու խուսուսա տայիր հիւքիւմէթէյն մէզքիւրէթէյն միյանէսինտէ միւնագտ օլան մուահէտէ կիզլի թութուլմուշ տուր։

Շէօյլէքի Ռուսիա, Ասիաի վէսթաատէ թէվսիի մէմալիքէ գալգըշըպ պիր թագըմ խանլըգլարը զապթ ու թէսխիր իլէ քէնտիսինէ մէստուտ օլան Հինտիսթան եօլունու էլէ ալըզընա տայիր Ինկիլթէրայը նէ՞ սուրէթլէ բազի վէ խոշնուտ էյլէտիյի քիմսէ պիլէմէյօր։

Ս. Բէթրսպուրկտա Խիվա խանլըզը իւզէրինէ սէվգ օլունաճագ ասաքիր իչիւն պէօյիւք հազըրլըգլար կէօրիւլմէքտէ, վէ պիր թագըմ ասըլ զատէկեանտան կէնճլէր տախի չու սէֆէր վէ մուզաֆֆէրաթա հիսսէտար օլմագ իչիւն կէօնիւլլիւ եազըլմագտա օլտուգլարը մահալինտէն եազըյօրլար։

Սպանիատան Նիհայէթ գրալ Ամէտ թէրքը սալթանաթ էտիպ միլլէթ մէճլիսինէ պիլ ախրէ իսթիֆասընը վէրմէյէ մէճպուր օլտու։ Մէմալիքը մէզքիւրէնին հէման հէր թարաֆընտա ճումհուրիյէթ իլան օլուպ էհալի թարաֆընտան պիլ մէմնունիյէ գապուլ օլունմուշ, վէ հէր նէ գատար պաղը գարլիսթլէր իլէ էֆքեարը աթիգա ասհապը թարաֆընտան պիհուզուրլուգլար վէրիլմէքտէ իսէտէ, պունլարա էհէմմիյէթ վէրէն բէք աղ տրը։

Ֆրանսա իլէ Բրուսիա պէյինինտէ վուգու պուլան օլ տէհշէթլու մուհա-

րէպլէնիս սէպէպի ալէնիսի պուլու-նան Հօհէնցօլէրին պէթէքքար Սպա-նիա թախթընա իգատ օլունաճաղընա տայիր շայիէլէր մէյտանա չըգմըշ իսէ-տէ, պունա բէք գօլայըգլա ինա-նըմայօր։

Շուրաճըգտա խաթըրա վարիտ օլան շէյ շու տուր քի, Դօլօնպաօսուն Ա.մէրիգայի պուլտուղու զէմանտա, օրատան Սպանեայա կէմիլէրլէ տօլու կէթիրիլէն ալթուն քիւլիւչէնին նա-սըլ օլտուտա էսէրի պիլէ դալմատը։ Պիր վագըթ տիւնեանըն էն զէնկին Ցէվէթլէրտէն պիրի պուլունան Սպա-նեա նասըլ օլուպ պու կիւնքի կիւն էն ֆագիրի օլտու։

Պունուն իսէ սէպէպի պաշդա պիր շէյ օլմայըպ, իլլա մէզհէպ թէասիւպ-լէուղու եիւղիւնտէն. Սպանիա միլէ-թի իլմ ու մէարիֆ վէ հարֆ ու սէ-նայիէ իլէ իշթիղալ օլմայըպ, Ա.մէ-րիգա իսէ պիկաքս շու եօլտա փէք դկյատէ իլէրի կիտերէք էվվէլտէն վեր-միշ օլտուղու ադճէլէրի շու սայէտէ եէնիտէն էլէ կէչիրմիշ օլտուղու տուր։

Ալէմանեա, Ա.ւսթրիա, Զուիցերի-տէ մէքթէպ իտարէլէրի ճիղվիթլէրին էլինտէն ալըպ, ավամտան էրպապը մաղիւմաթընա թէսլիմ օլունմագտա ռուհպան կիւրիւհի իսէ վար գուվէթի իլէ պունա միւխալիֆէթ էթմէք իս-թէյօր իսէտէ, արթըգ շու ասրըտա պունլարա դուլագ ասան բէք ազ պուլունտուղունտան իճրայի մէրամա-ըընա միւէսսէր օլամայօրլար։

Շու խուսուստա վիէննա իլէ Բը-յատա փիսգոպոսլարընա, Պ. Լիթթէն-ֆէլտ շու վէճհէլէ ճէվապ վերմիշ տիր։

“ Փափա հազրէթլէրի 1868 հազի-“ րան 22 թարիխ իլէ իյրատ էյլէտիյի “ պիր նութգունտա, Ա.ւսթրիանըն “ մէվճուտ նիզամնամէսի իլէ օնտան “ միւթէվէլլուտ պիլ ճիւմլէ նիզամա-“ թընը թագպիհէ գէյամ էյլէտի։ “ Պիր տէվլէթին նիզամաթընա գարշը “ պու տէրէճէ թահգիրաթա վէ հագ-“ սըղճա ղասպիյէթէ գալգըշմագ իր-“ թիքեասլաթընա հիչ պիր քիմսէ ճէ-“ սարէթ էտէմէմիշ տիր։ Պինաէն “ ալէյհ թալիմ ու թէրպիյէ պէհանէ-“ սի իլէ թէրվիճը մէրամը իչիւն էհա-“ լինին զիհնինի խաթէտիյի կիպի իշթի-“ զալէ չալըշան պիր կիւրիւհուն, “ եիւքսէք մէվգըտա պուլունան մէք-“ թէպլէրիմիզտէ պուլունմալարընա “ արթըգ միւսաատէ էտէմէյօրուզ։

“ Արթըգ Հիւքիւմէթի, Քիլիսէ-“ տէն թէֆիրիք էտէճէք, վէ եօգքի “ եալընըզ Ա.ւսթրիայի, իլլա պիւթիւն “ Լվրոփանընն ասայիշի հալինի իխլալէ “ պատի օլան թահրիքաթը միւղիրէ-“ նին էօնիւնիւ ալընաճագ վագթ կէլ-“ միշ տիր»։

Դամարա միւմալէյհին շու իֆա-տաթընը ֆէվգ էլատէ սուրէթտէ թահսին ալամէթլէրի իլէ դաղուլ էյ-լէմիշ տիր։

Քէզալիք Ա.ւսթրիա իլէ Զուիցերի տախի շու մէսէլէ իլէ մէշղուլ օլուպ պու տէֆա Ճինէվրատա միւնագտ օ-լան պէօյիւք պիր մէճլիս Քիլիսէի, Հիւքիւմէթտէն պիւթիւն պիւթիւն սյրըլմաղա գարար վերմիշ տիր։

Ռուհպան կիրուհուն իշթիքեասը-նա թէվէսսութ էյլէմէսի իլթիմասընը հավի, Ֆրանսա փիսկոպոսլարը թա-բաֆընտան ճումհուրիյէթ ըէյիսինէ թագտիմ գըլընանարզուհալա Մ. Պար-թէլէմի, մէրգուման փիսկոպոսլարա։

«Ֆրանսա հիւքիւմէթի հիչ պիր «ալէճհէլէ Իթալիանընն տախիլի իշլէրինէ միւտախէլէ էտէմէզ» տէյու ըէտտիլէ ճէվապ վերմիշ տիր։

Մումալէյհին շու ճէվապընը միւ-էքքէտ Մ. Դօրսէլ տախի, մէսէլէի մէղքիւրէտէ Ֆրանսանըն մուալէնէ-թինէ ասլա մունթազըր օլմամասը ի-չին վաթիգանա պա թէլէկրաֆ պէ-յան էյլէմիշ տիր։

ՃԻՋՎԻԹԼԷՐԻՆ ՓԱՓԱՑԱ ԳԱՐՇԸ ԻՃՐԱ ԷՅԼԷՏԻԹԼԷՐԻ ԷՆ ՈՒՖԱԴ ՀԻՅԼԷԼԷՐԻ

Պիր վագըթտան պէրու փափա թարաֆընը իլթիզամէթմիշ օլան ռու-հպան ղաղէթալարը իլէ, էֆքեարը սէրպէսթիյէ թարաֆկիր պուլունան ղաղէթալար պէյնինտէ չու աթիտէքի խուսուսա տայիր միւճատէլէ ճէրեան էթմէքտէ իսի։

Շէօյլէ քի ճաճապա փափա իչիւն-ճիւ Նափօլէօնուն վէֆաթընա տայիր, օնուն տուլ գարբսրնա թաղիյէթի շա-միլ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ էյլէմիշ մի՞ տիր։

Վէ պու թէլէկրաֆտա հա՞նկը կիւն չէքիլմիշ, վէ միշթէմէլաթը նէ՞ իմիշ։

Նուվէլ Բրէս Լիպր նամ իթալէան ղաղէթասընըն պիր միւխալիրի շու խու-սուստա սահիհ մէնպատէն ալարագ վէ սըհհէթինէ միւթէքէֆֆիլ օլարագ ղաղէթայի մէղքիւրէ մալիւմաթը ա-թիյէի վերմէքտէ տիր քի, պիր պիր-լերի իլէ միւճատէլէյէ կիրիչէն մէղքիւր ղաղէթալարընը թէնագիւստա պուլուն-տուղլարընը պէյան իլլէմէքտէ տիր։

Միւխպիրի մերգում շու վէճհ իլէ սէօյլէր։

«Պու կիւնլէրտէ վաթիգանտա էօյլէ ֆէնա իպրէթ վերէճէք, վէ հեր-քէսին թէնֆիրինէ սէպէպ օլաճագ պիր հալ վուգու պուլմուշ տուր քի, հեր նէ գատարպազը պէօյիւք ղաթլարշու վա-գուաթը կիղլեթմէյէ հեր կէօնա ղայ-ըթ էտերլէրսէտէ խուսուսը մէղքիւր հագգընտա շու աթիտէքի մալիւմա-թը սահիհէի արմաղա մուվաֆֆագ օլ-տում։

«Միւթէվէֆֆա Նափօլէոնուն ճէ-նազէ ալայընտա հաղրը պուլունմուշ օլան Շարլ Պոնափարթ, սէքիզ կիւն-տէն պէրու Բօմաեա վասըլ օլմուշ տուր։

Մումալէյհ, իլք էվվէլ քէնտի միւթաալիւգաթընտան պուլունան գարտինալ Պոնափարթա պիր վիզիթա վերիպ, մատամ Էօժէնի թարաֆընտան մէէմուր թայեին գըլընմըշ օլտուղու պաղը թէպլիղաթը գարտինալա իթա վէ իֆատէ էյլէր։

Սապըգ իմբէրաթօրիչա, իմբէրա-թօրուն վէֆաթը իւզերինէ չունճա վա-գըթ կիւղերան էյլէտիքտէն սօնրա, փափա հազրէթլէրի թարաֆընտան քէնտիսինէ թազիյէթպարիչ օլաճագ թէսելլիյէ տայիր պիր չիֆթ լագըրտըյա պիլէ հիմմէթ օլունմատըղընը կէօրէրէք զիյատէսի իլէ միւթէսիֆէ վէ միւքետտէրէ օլտուղունու փափաեա արզ ու իֆատէ էյլէմէսի իչիւն մու-մալէյհ գարտինալա բէճա էյլէմիշ իսի։

Պունտանտա դաթի նաղար միւ-թէվէֆֆանընն տէֆին օլունտուղու կիւն քէնտի թարաֆընտան փափաեա քէ-չիտէ էյլէմիշ օլտուղու թէլէկրաֆ պի-լէ ճէվապվող դալըղընա տայիր հիսս էյլէտիյի աճըյը տախի պիլտիրմէսինի թասվիյէ էյլէմիշ իսի։

Իմտի պունուն իւզերինէ գարտի-նալ Պոնափարթ իֆատէի հալ զիմմըն-տա Բափանըն հուզուրունա չըգըպ քէնտի թաալիւգաթընըն հիսս էյլէ-տիյի թէէսիֆինի միւշարիէյհէ արզ ու իֆատէ էյլէր։

Փափա, քէմալը թաճիւպլէ գար-տինալը տիյնէտիքտէն սօնրա, իմբէ-րաթօրուն վէֆաթը իապէրի Բօմայեա վասըլ օլտուղու անտէ իմբէրաթօրի-չայա տէրհալ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ էյլէմիշ, վէ ֆագաթ միւմաիլէյհա թարաֆընտան հիչ պիր ճէվապ ալա-մամըշ օլտուղունու պէյան էյլէր։

Շիւփհէսիզ, շու թէլէկրաֆ պիր թաղրիպլէ մէքս օլունմուշըտը։

Փափանըն իսէ թիթիզմէշրէպի եա-գընէն պիլէնէրէ շու խուսուս նէ՞ տէ-րէճէ հիտտէթինէ միւճիպ օլտուղու-նու դօլայճա անլայապիլիրլեր։

Շու վագաանըն թահդիդինէ տա-յիր լաղըմ կէլէն թէտդիդաթա պաշ-լանըլըգտա, մէղքիւր հիյլէքեարլըղը ճիղվիթլէրը իլէ փէք դիյատէ մէրպու-թիյէթլէրի պուլունան իքի պէօյիւք զաթլար թարաֆընտան իճրայա դօնուլ մուշ տուր քի, մէրդուման տայիմա վափանըն մայէթինտէ պուլունմագտա տըրըլար։ Պունլարտան պիրի իթալէան տըր տիկէրի տէ էճնէպի։

(Պու էճնէպի տէտիյի պիզիմ Հա-սուն էֆէնտի օլմասըն տա քիմ օլուր-սա օլսուն։)

Զավալը իխթիեար փափա, պու ճիղվիթլէր տէօրթ էթրաֆընը սարմըշ իքէն, աճապա տահա նէ էնթրիքէր ցնայաճագլար, պու անէ տէկին աճա-պա գաչ եիւղ տէֆա սէնին իսմինէ էօթեյէ պէրույէ կոնդակլար, բա-նադրանքլար վէ սայիրէ կէօնտէրտի-լէր՝տե հիչ խապէրին եօգ տուր։

Ալլահ ճիւմլէմիզի չէյլիանընը չէր-լինտէն, վէ ճիղվիթլէրին մէքքա ու հիյ-լէսինտէն մասուն էյլէ՛սին։

ՏԻՑՆԷ՛ՑԻՆ

Մէղհէպ սէրպէսթիյէթի սուլ իս-թիմաշ օլունմագտա, նիզամը մասատ-էթ իթթիսամը Սէնիյէյէ վէ զամիր ու վիճտանը մազլումունա դարշը պի-լա բէրվա հագարէթլէ հարէքէթ օ-լունմագտա, վէ պէօյլէ պիր ֆէճիա-նընն ֆարիկ դապիհի իսէ ճէզայի սէ-զասընա վէ փէնչէի դանունա միւսթա-հագ կէօրիւմէմէքտէ տիր։

Տիյնէյի՛ն ատիլուն, վէ ինսաֆլա հիւքմ էյլէյի՛ն հաքիմուն։

Մալիւմիւ ամմէ օլտուղու լուգրէ մէմալիքը մահրուսէի Շահանէտէ մէս-քիւն ու միւթէվաթթընը պիլ ճիւմլէ էտեանը միւխթէլիֆէտէ պուլունան միլլէթլէր, մէմալիքի սայիրէտէ պու-լունանլարտան պիր գաչ գաթ զիյա-տէ մէղհէպ սէրպէսթիյէթինէ նայիլ ու մազհար օլմուշլար տըր։

Շու իտտաամըզը թագտիր էթմէ-յէն վար իսէ մէյտանա չըգըսը։

Մէղհէպ սէրպէսթիյէթի տէտիյի-միզ իսէ պազը սէպրգմէղազանընն պիլ-տիյի կիպի օրմայըպ խուսուսաթը ա-թիյէտէն իպարէթ տիր։

Շէօյլէ քի, հեր քիմ օլուրսա օլ-սուն հատտը պիլուղա վասլ օլտուգտան սօնրա զամիր ու վիճտանը միւսթէրիհ օլաճագ մէղհէպ տախիլինտէ եաշա-մագ իչիւն, իրատէի ճիւղիյէսի. քէն-տի եէտը իխթիեարընտա օլուպ պունա հիչ պիր քիմսէ թարաֆընտան մի-մանաաթ օլունմատըղը կիպի իճպա-բաթ տախի վագը օլամազ։

Իպատէթխանէ քէօչէլէրինտէ վա-իղէր իսթէտիքլերի կիպի, խատէմէ վէ մէմուրու պուլունտուգլարը մէղ-հէպի մէտհ ու սէնա իլէ սայիրլերէ տավէթ տախի օգուեապիլիրլեր, ֆա-գաթ սօգագ օրթասընա վէ մապէթ խարիճինտէ շունուն պունուն եագ-սընա սարրլարագ «սէնին մէղհէպին պաթրլ», վէ մէսլէքին ալթրլ տըր» տէյու թահգիրաթ ու իճպարաթա գալդըշմաղա հիչ պիր տէվլէթին նի-զամը պունա ճէվապ վերմէսինի կիպի, նանը ազիզի իլէ փերվերտէ օլտուղու-մուզ Ցէվլէթը Ա.ղիյենին տախի դանու-նու ատալէթ մագրունու պէօյլէ պիր ֆէճիայէ ասլա վէ գաթա միւսամէհա էթմէզ։

Քէզալիք միւխթէլիֆ էտեանտա պուլունան միլլէթլեր մէմալիքի սայի-րէտէ պուլունանլարտան դիյատէ իմ-թիհաղաթ ու մէղհէպ սէրպէսթիյէ-թինէ նայիլ օլմուշ օլուպ, կերէք ի-պատէթխանէլերի տերունինտէ վէ պաղէն տախի ալամէլա իւննատ, սօ-գագ օրթալարընտա զիյնէթլէ իճրայի ային էթմէյէ սէրպէսթ օլտուղուրը-նը տա քիմսէ ինքեար՝էտէմէզ։

Հա՛մթա մէղքիւր զիյնէթլէրին պէր միւթատ իճրասընա պիր կէօնա խալէլ վուգու պուլմամագ իչիւն Հիւ-քիւմէթը Սէնիյէ ճանիպը ալիսինտէն խասսէթթէն մուհաֆազա մէմուրլարը թային գըլընմըշտըրլար քի էյլէ պիր ֆէճիանընն ֆարիկլերի տէր հալ տէր-տէսթ օլունարագ թէտիպաթը չէտի-տէ իլէ միւճազաթ օլունուրլար։

Իշթէ, մէղհէպ սէրպէսթիյէթի տէտիյիմիզ պունտան իպարէթ օլուպ, շու սէրպէսթիյէթի իխլալ էտէնլէր ճէզայա սեղա օլտուգլարը հալտէ, մէ-կերչի անը պիլա փերվա սուլ խաթիմալ էտէնլէր պին գաթ զիյատէ միւճազա-թա բէվա տէյիլ մի՞ տիրլեր։

Էօթէտէն պէրու հեր նասըլ իսէ, մէղհէպլերին միլաճը պիրպիրլերիլէ իմթիզաճ էյլէմէտիյինտէն՝, պիր թա-գըմ թէֆֆերրիւգլէր մէյտանա չը-գարագ պիրպիրինէ լանէթ օգուրլար իսէտէ, հեր պիր ֆիյին իճրասընա մախսուս այրը այրը մահալլերի պու-լունտուղու կիպի չունուն տախի մէվ-գրի իճրասը իպատէթխանէլեր օլտու-ղու միւսթաղնիի թարիֆ տիր։

Օրատա պէն սէնի, սէնտէ պէնի թահրիրէն վէ չիֆահէն բանագրել, կախակայել, անիծել, նզովել ևն. ևն. էտերիզ։

Մէմալիքը սայիրէտէ պէօյլէ պիր հարէքէթէ ճէվաղ վէիլմէզ իսէ տէ, Հիւքիւմէթը Սէնիյէ մին էլ դատիմ խրիսթիան թէպաալարընն տախիլի իշ-լերինէ վէ խուսուսա մէղհէպէ միւ-թաալիք ատա օլունմուշ օլան պէօյլէ խուսուսաթա միւտախէլէ էթմէյօր։

Զիւնքի խրիսթիանլըգ տավասը տըր, չիւնքի ճէննէթ իլէ ճէհէննէմ-լիք միւնազասը տըր։

Շու թաֆսիլաթտան միւսթէպան օլտուղու վէճհ իլէ հիչ պիր ֆէրտ տիկերին իման ու իթիզատ էյլէտիյի տիյանէթինէ վէ անլերին մէմուրլարը-նա ալէնէն հադարէթ էթմէյէ ագլէն չէրլէն, վէ նիզամէն ասլա վէ գաթա մէզուն տէյիլ տիր։ Պու իֆատաթը-մըզը թասսիք էթմէք իչիւն պիր թա-գըմ տէլիլ ու պիւրհանլար իրատինէ հաճէթ եօգ տուր։ Տէվլէթին նիզա-մաթը միւէսսիսէսինի շամիլ օլան Ցէս-թուր մէյտանտա տըր, վէ մէրհում Ա.լի փաշանըն չէնտ սէնէ էվվէլ շու խուսուստա կէրէք սիֆէրայէ թէպ-լիղ էյլէտիյի թագրիր, վէ կէրէք վիլաթ իդամ հաղարաթընա թէսթիր էյլէտիյի էմրնամէի սամինին միւֆա-տը հեր քէմին խաթըրընտա տըր։

Էյ ատիլէր։

Պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ միլ-լէթ ու Ցէվլէթ նէղտինտէ միւթէպէր վէ քէնտի աթվար ու միշվարը փէ-սէնտիտէլերիլէ ճիւմլէմիզին ինտինտէ միւհթերէմ օլուպ ատհապը ըիւթպէ հայսիյէթտէն պուլունան ռուհպանը-ըմըզա ալէնէն, սէֆաթէն ու քէ-ռարէն հեր կիւն վէ հեր սաաթ ար

ու հլճապ եթմէյերէք «Ֆ-ը:ԼԸ», ՀԷՂ մ-ՐԸ+, Գ-ՐՆ«, Հ«Ռ«ՂԷԿ», վէ պուն. լար կիսպի պիր թագըմ սրֆիթը մեզ. մումէ իլէ միւթթասրֆէ ճէսարէթ է. տիպ տէ պիլա ճէզա սէրպէսթճէ օր. թալըգտա կէզէնքիմ տիր։ Քի՞մ տիր սորարրդ սիզէ, մէղհէպ սէրպէսթի. յէթինի սուի իսթիմալ էտիպ տէ Հիւ. քիւմէթը Սէնէյէնին միւրատը մէ. բահիմ միւթատը խիլաֆընա պէօյլէ պիր ֆէէֆիայէ ճիւրաթ էտէն ըէզիլ վէ սէրքէշ, քի վէնէչէյի ճեզայի դա. նունա թէպլիմ օլունմայօր։

Քի՞մ տիր, է՛յ ատիլուն, պէօյլէ պիր Տեվլէթ ու Միլլէթ խայինի քի նիք ու պէտի թէմեիզէ ղայրը միւք. թէտիր օլան պիր թագըմ սէֆիլլէրին ղեհնլէրինի նիֆագ ու ֆիգագ լու. հու իլէ փէրիշան էյլէմէսինէ դանա. ահթ կէօրիւրմէյերէք, պա պէրաթը Ալիշան միլլէթ Բաթրիք թայինի դը. լընմիշ օլան օր միւհթերէմ ղաթա վէ ըէհապինի միւթէհայդանը սայիրէեթ հէր ան քիւֆիւրլէր վէ հագարէթ. լէր էյլէմէքտէ տիր։

Դուլաղլարըմըզը լէքէտար վէ վիճանընմըզը բիւխնէտար էտէն շու պէրպատ Սէ«ոնը» ավավլրզընա տահա թէհամմիւլ էտելի՞մ մի, տիյնէյէ. լի՞մ մի տահա պայրդ թէաֆֆիւնին. տէն փէյտա օլմուշ օլան էօյլէ պիր Սէ«ոնը քյն քի «ըհհթիմիզ իլալ վէ գուվվէյի պէտէնիյէմիզի» իղրար էյ. լէմէքտէ տիր։

Հէր շէյին պիր մէրճայը, վէ հէր ֆիյլին իճրասընա մախսուս պիր մա. հալը վար տըր սէտիք։ Պինայէն ա. լէյհ բիւհպանլարըմըզա պի զայրի հագգին (բանադրեալ) վէ զայրիւ. հիւմ տէնիլէճէք խմիշ, իշթէ քիլի. սալար, օրատա նէ տէրլէր իսէ տէ. սինլէր, պիղիմ վազիֆէմիզտէն խա. լիճ պիր շէյ տիր։ Լաքին ալէնէն սօղագ օրթալարընտա վէ ճիւմէթ ա. լէմ հուզուրունտա պէօյլէ հագդըրըշ. լարա ճէսարէթ ու սէրահիյէթի քիմ. լէր թարաֆընտան վերիլմիշ տիր։

Հէր ֆէրտ էէքտիկէրի ալէյհին. տէ չօգ շէյլէր սէօյլէյպիլիր, լաքին խանէօրնտէ վէ մուխթասրն գուլա. ղը ապիրտէ, շու հալ, նասէյնին. տէ վէ սօղագտա վուգու պուլուրսա էօյլէլէրին եագասընը ալէր հալ Հիւ. քիւմէթի մէմուրու թօփլար վէ մահալը միւսթահաղընա եօլլար։ Մուղայիրի նիղումու ատասլ ալէնէն շունճա թէ. ճարիւզթի ու թահգիրթա ճիւրաթ օլունմուն տա պիլ. ապրէ պէօյլէ պիր խապասաթըն ֆայրի մագսուհի՝ սէր. պէսթ պըրագըլսըն, պունա հանկը տէվլէթին նիզամը, վէ հա՞նկը ինանը սալիհին վիճանը ճէվազ վերէպիլիր։

Փարա թարաֆընտան կէօյա բա. նադրանլըսը եաղաեօր ըմըշ, վէ՞ք կիւղել, վէ՞ք էյի, հերքէսին զամ. բի պու խուսուստա վէք միւսթէ. բիհ տիր։ Լաքին քիլիսէ խարիճինտէ օլ մէղմում. ըֆէթլէրի գուլլանան սըյ. ըրդա քի՞մ միւսամէհա էտէպիլիր։

Ֆիլան բուհպան բանադրեալ ը. ըմըշ, նիչի՞ն, միլլէթին հուզուգու մուգատտէսէսինի մահվ ու հիպա էյ. լէսի քէնէ սօնրա պիր տէ շու հաղմի ղայրը միւմքին օլան հապ իլէ պէրա. պէր, լաիկմէլիյէ իման կէթիրմէյէ ղամիրի պայիլ օլմասընը իչիւն։ Էյ, շունճա սէնէլէրտէն պէրու Դաթօլիգ եաշայրպ, վէ լաեիւխթիւիք նէշը ու իլան օլունմազտան էվվել էօլմիշ Դա. թօլիգլէրին իչինտէ քէնտի ապա ու էճատատը տախի պուլունտուղու հալ. տէ, նարը ճէհէննէմտէ եանընդ լարը. նա տայիր սահիհ պիր խապերի օլան իլէրու կէլսին։

Վէ քի՞մ պիլիր փափանընն։ Վէ. ֆաթիընտան սօնրա քէնտի խալէֆի պուլունաճագ զաթ, Նիչէ էմանլէրի թարիխլէրտէ մէսթուր օլատուղու կի. պի շու լաեէխթէլիքտէն տօլայը չիմ. տիքի փափաեա աֆարօղ մը նզովք մը օգումայաճաղընա սայիր պու կիւնտէն հէր քիմ քի միւթէքէֆֆիլ օլուրսա պիր սէնէթ վերսին։

Խիլասաի քելամ, ղազէթալա. ըընն վեզայիֆի խարիճինտէ պուլու. նան շու նապէճա հալէրին քելեվ վեվ, տեվամընը մա էթթէէսիւֆ միւ. շահէտէ էտերսէք, խիւտա ալիմ վե. տանա տըր քի արթըգ պիր տագի. դէ պիլէ թէհամմիւլ էթմէյերէք, պիր էլիմիզտէ ինճիլի Շերիֆի, տի. կէր էլիմիզտէ տէ քիլիսէ թէվարիխինի թուրթարագ, էօյլէ պիր միւճատէլէ ու միւպահասա գավուսունու աչա. ըըզ քի, պիր դաչ մեծ պահքլար սիւրէր, իշթէ օր վարլթ Բիլիսէյի շերիֆտէն թարտ ու թէպլիա, վէ Ալ. լահըն իրշմ ու ղազապընա միւսթա. հագ ու իլեէք օլանլար քիմլէ՞ր օլ. տուղունու ադ փագ մէյտանա չը. կար։ Պիզ հէր նէ դատար պէօյլէ թէհի միճատէլաթտան իհթիրազ է. տէնլէրտէն իսէքտէ, վիգայէի նա. մուս ղայրէթի իլէ վէ պիր քիւֆիւր. պագը խամուշ էթմէք իչէթի իլէ, մեճ. պուրի շու հալէ խալթիտար էտէճէ. յիզ։ Ֆագաթ պիր հաֆթա տահա սապը էտէր, վէ իլք ու սօն տէֆա օլարագ Մահպուսաթ նէզարէթը պէ. հիյէսինին աճիղանէ նազարը տրգ. գաթընը տավլէթ իտէր տէ սօնրա իշէ միւպաշերէթ էտերիզ։

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

--Էրմէնի Գաթօլիկի միլլէթինին թրապուղան մէրխասասը Վէնէտիկ Մխիթարեան թարիգաթը միւթէհա. յիզանընտան, ֆազիլէթլիւ Հ. Յակոբ էֆէնտի Արճեան հագրէթլէրի, նամի. զաճլըղընտան տօլայը, թէպտիլի ապու հավա ղըմընտա, չէնտ հաֆթատան պէրիւ Սպիհանէյէ մուվասլէթ էթ. միշ տիր, վէ եէրինէ Գաղէզեան ֆա. զիլէթլիւ Գրիգոր Վարդապետ հաղ. ըէթլէրինի վէքիլ պրրագմըշ տըր։

Մուսահիլէյհ հէր նէ դատար Ասի. թանէտէ պուլունույօր իսէ տէ, հէր տայըմ ազը ֆիքրի վէ մէշղուլիյէթի քէնտի սիրիսինինն ռիֆահի հալե. ռինէ պէղը վիճուտ իթմէքտէ տիր, ինչալլահ եագընը վագրթտա թասհիհի միղաճ իսէրէք, երինէ մահալի մէ. մուրիյէթինէ ադէմէթ իսէճէք տիր։

—Սուրբ Յակոբ խասթախանէսի թարաֆընտան պաղը ֆուգարայա վէ. ռիլէճէք մասլար, ագճէնին գըլէ. թինտէն տօլայը պիր դաչ այտան պէ. ռիւ վերիլմէմէքտէ իտի իսէ, պու պիր դաչ կիւն ղարֆընտա հէր նասրլ իսէ մասլար վերիլմէյէ պաշլանմըշ տըր, ֆագաթ կիտէն ֆուդարալար. տան քէնտի փափասլարընտան պիրեր շահատէմնամէ իսթէնմիշ, Էրմէնի Գաթօլիգի փափասլարընտան կիտէն շահատէթնամէի գագուլ իթմէյիպ, Հասուն թէրաֆկիրի վէ Լաթին մէյել. լի օլան փափասլարըն շահատէթնամէ. սինի իսթէտիքլէրինտէն, պիչարէկեան վէ պիվայէկեանա մասլ վերմէյիպ թէ. նի տէսթ կէրի չէվիրմիշ օլտուղլարը իշիտիլմիշ տիր։

—Ռուսիա տէվլէթի թէրաֆը. տան, Թունա վալիսի տէվլէթլիւ Համ. տի բաշա հագրէթլէրինէ Ըսթանիսլա. վօս նշանի վերիլմիշ տիր։

—Սատրը սապրդ տէվլէթլիւ ու. պուհէթլիւ Մէհէմմէտ Բուշտի բաշա հագրէթլէրինէ օթուզ պին ղուրուշ մասլ թախսիս պույրուլտուղու Լա. թուրքի եազըյօր։

—Ինկիլթերրա տէվլէթի թէրա. ֆընտան, թէհրան էլչիլիյինէ թային օլունան զաթ Տերսատէթէ մուվասը. լէթ իթմիշ տիր։

—Բօմատա սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի, սատէթլիւ Սարգիս էֆէն. տի հագրէթլէրի թէրաֆընտան, իշ. պու ալաֆրանկա վէտրվարը օն պի. ռինճի ախշամը Իթալեա վիւքէլասընա միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ վերիլտիյի Բօմա ղազէթասը եազմըշ տըր։

—Մաճարիսթան շըմէնտրֆէրլէ. ռինէ բապթ օլունմագ իւզրէ, տեր. տէսթ պուլունան Բումէլի տէմիր եօլ. լարը խաթթընտան Ֆիլիպէ վէ Սօֆիա սանճագլարը տախիլինտէն կէչէճէք շիւպէնին միւհէնտիսլէրինին քէշֆի. յաթը ֆէննիյէ իլէ մէչղուլ պուլուն. տուղլարը մահալի հավատիսինտէն։

—Կէչէն ախշամ պանքէր Մ. Թուպլինի թարաֆընտան, միւքէմմէլ պիր պալ վերիլմիշ վէ մէղքիւր պա. լատա, պաղը ղէվաթը քիրամ հաղը պուլունմուշ տուր։

—Սուսամ ատասընտա վուգու պուլան հարաքէթը արզ, խասար տիյտէկեանընն թահգիգի ահվալի իլէ հագգլարընտա իանէթը միւմքինէնին իճրասը զըմընտա իզամ պույրուլան սատէթլու Սալիմ էֆէնտի հաղրէթ. լէրի իքմալը մէմուրիյէթլէ ավտէթ իյլէմիշլէր տիր։

Անտրղըմըզ մալիւմաթը մէվսուգէ. յէ նազարէն զիքր օլունան հարաքէթ էկէրչի չիտտէթլի վուգու պուլ. մուշ իսէտէ, պունտան նէ պիր էպնի. յէ եըգըլմըշ վէ նէտէ պիր քիմսէյէ պիր քէտէր օլմուշ տուր։

—Իզմիրտէ պայրամ կէճէսի եըգը. լան գահվէխանէտէ թէլէֆ օլան ա. տէմին մըգտարի տէօրտիւ իսլամ վէ պիրի եահուտի վէ իքիսի էրմէնի վէ գուսուրու բում վէ գաթօլիք օլա. բագ, ճէման գըրք տէօրթ քիչի օլ. տուղու աղնաչըմըշ տըր։

—Ցէնիզ ալթընտան լաղըմար վա. սէթասը իլէ Գարա տէնիզ վէ Ագտէ. նիզ պօղազլարընն իսթիհքամաթը իւզէրինէ միւթալաա էթմէք իչիւն Թօփխանէ միւշիրի տէվլէթլու փաշա հագրէթլէրինին ռիյասէթլէրի թահ. թընտա պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլուն. մուշ օլտուղու Լէվանճ Թայմըզ եա. զըյօր։

—Զօղրաֆօս խրիսթաքի էֆէնտի էօթէյտէն պէրու մէշհուր օլան Բար. կա նամ գարիյէի օթուզ ալթը պին լիրայա սաթըն ալմըշ օլտուղու Ֆար. տիւ Պօսֆոր եազայօր։

Մէղքիւր գարիյէ Գօրֆա ճէզիրէ. սինին գարշըսընտա օլուպ 4,000 էհա. լիսի պուլունմագտա տըր։

Տէօրթ ասըր գատար էհալիի մէր. գումէ սէրպէսթ վէ միւսթագիլ եա. շատգտան սօնրա, 1812 թարիխինտէ Մուհամմէտ Ալի փաշա օրասընը զապթ ու թէսխիր էյլէմիշ իտի։

Սօնրատան մէղքիւր գարիյէ 1813տէ ինկիլիզլէրէ սաթըլմըշ ըսը։

Կէչէնտէ փարիսէ կէլմիշ օլան ճա. բօնլունուն պիրի, փարիսին ահվալի. նէ տաիր մէվզէքէթինտէ պուլունան ահպապընա չու ալթիտէքի մէքթու. պու եազմըշ տըր։

—Փարիսէ եէթիշտիյիմիզտէ պիզի թէաթրո թէսմիյէ օլունուր պէօյիւք պիր սալօնա կէօթիւրտիւլէր, պու սալօնուն իչէրիսի զիյատէսի իլէ թէն. վիր գելընմըշըտը, էթրաֆընտա լօճա թէսմիյէ օլունան օտալարտա պէշ ալ. թը քիչի օթուրապիլիր իսէտէ, իւչ քիչի իլէ տահա բահաթ իտիլիր։

Էւրոբա քիպարը հաֆթատա իւչ տէֆա պու տէլիքլէրէ սօգուլուպ, իւչ տէօրթ սաաթ գատար հավասը պօղուլմուշ վէ թէհամմիւլ օլունամազ պիր հէրարէթ իչինտէ միւզիգա տիյ. նէրլէր, պու օտալարտան պիրինին պէ. տէլ իճարը միւքէմմէլ պիր գօնաղըն քիրասընտան տահա զիյատէ տիր, ֆագաթ Էւրոբատա պիր ատէմ թէ. ատրօտա լօճա թուրթար իսէ տէրհալ իթիպար պուլուր։

Էւրոբատա հէր շէյտէ իթիպար ագճէ իլէ օլուր, պուրատա պիր ա. տէմին պիր միլիօն ֆրանքը վար իսէ, իթիպարրտա իքի միլիօնլուք օլուր, վէ հիչ բարասը եօգ իսէ իթիպարրտա օլմազ, պու ճիհէթլէ պէն մէմլէքէթիմտէն հարաքէթիմտէ պէրապէր ագճէ կէ. թիրտիյիմտէ իսապէթ իթմիշիմ։

Պիր աղ տա պօրսա թէսմիյէ դրյընան մահալին ահվալինտէն պահս իտէյիմ պու մահալ տիրէքլէր իւզէրինտէ պէօյիւք պիր տաիրէ օլուպ, պիր թա. դըմ ատէմլէր կիւնտէ պիր գաչ սա. աթ, մահալի մէղքիւրտէ տուրուր. լար, վէ մալիք օլմատըգլարը շէյլի սաթատըգլարը կիպի, վիճուտի օլմա. յան շէյի տախի սաթըն ալըրլար, մահալի մէղքիւրուն լիսանընտա պաշ. գա մահալլէրտէ թէքէլլիւմ օլունան լիսանա պէնզէմէզ, վէ խալգ եէք. տիկէրլէրինի կէօրիւր կէօրմէզ, բիյա. չա գաչ տըր տէյու սիւալ իտէրլէր, պէսպէլի պունլարըն եէքտիկէրէ թէ. սատիւֆինտէ աշնալըղը տախի պէօյլէ օլմալը տըր։

Կէճէլէրի վերիլէն պալօ նամընտա շէնլիքլէրի տէ թարիֆ իտէյիմ, պու շէնլիքլէրտէ ատէմ ֆէվքէլատէ մուղ. թարապ օլույօր, եէկտիկէրլէրինին ա. յաղընա պասրպ էօթէքի պէրիքինի, պէրիքի էօթէքինի երթիպ գաչայօր։

Մա մաֆիյէ, նէ գատար գալա. պալըգ զիյատէ օլուպ, պասրլաճագ եէր պուլունմազ իսէ շէնլիք միւքէմ. մէլ օլուր ըմըշ։

Օրատա պաղը ատէմլէրտէ կէօր. տիւմ քի, սապահա գատար պիր օ. տայա կիրիպ, քէնտի քէնտիլէրինի հապս իտէրլէր, վէ հէրքէս պու շէն. լիքտէն օսանտրգլարը հալտէ պիլէ, եիւզլէրի կիւլիպ, նէ կիւզել պալ, բէք ալա էյլէնիյօր տէրլէր իսի, պուրատա փէք չօք գատընլար պու. լունուպ պունլարըն կէօյիւսլէրի վէ գօլլարը աչըգ տըր, պունլարըն էս. վապլէրինէ պագմայպ, հէման վի. ճուտլէրինի թամաչայա խահիշկիր ի. տիմ։

Օ նէ պէյազըդ, օ նէ բարլագ օ. մուզլար, հէլէ պիլօր կիպի օլան կէր. տանլարա հիչ տէյճէք եօք, պուն. լարըն պիրի պանա պիր նազարը աչդ իլէ պագտըղընտան, պէն տախի հէ. ման քէնտիսինի տէրաղօշ իթմէք, վէ պիր պուսէճիք ալմագ իսթէտիմ, ամ. մա եանընմտա պուլունանլար գատընն նամուսունու, վէ պէլքի եիւզիւնէ վէ տուտագլարընա սիրմիւշ օլտուղու պէյազ վէ գըզըլ պէրպատ իտէճէք. սինիզ տէյերէք պէնի մէն իթտիլէր։

Պէօյլէ պիր նէվի էյլէնճէյէ տա. հա թէսատիւֆ իթմամ, պու տա Օ. բէրա նամ մահալտէ վերիլէն ումումի պիր պալօ իտի, պու պալօտա տիւն. եանըն հէր թէրաֆընտան ատէմ պու.

լունուը, պուրանըն սալօնու զայէթ կէնիշ օլտուղու հալտէ, օմԺուզ դատար ֆարֆուրի իչինտէ կաղ ըշրը իլէ թէնվիր գըլընմըշ իտի։

Էնվար զեյաֆէթլէր իլէ պիր թագըմ ատէմլէր պիւթիւն կիճէ սապահա գատար բագս իտէրլէր իտի։

Պուբայա կէլէն գարըլարըն եիւղէրինէ սիյահ վէ եախօտ գըրմըզը պիր սուրաթ կէչիրմէլերի ատէթլէրինտէն իմիշ, պիր նէվճիվան գըզ պէնիմ եանըմա կէլտիյինտէն, պէն պին տիւրլիւ նէզաքէթլէ քէնտիսինէ, էֆէնտիմ պէնտէնիզէ պիր էմրինիզ վարմը տըր տէտիյիմտէ, պանա պիր եէմէք եէտիրիրմիսին տէտի, իշթէ պու մէմլէքէթին նիսվանընը աղնա նէ տէրէճէ թէրագդի իթմիշլէր տիր, քէնտիլէրինէ պիր սէօզ աթտըղըն կիպի տէր հալ տօսթ օլույօրլար։

Ֆագաթ՝ պուրանըն նիսվանընըն կիւզէլլիքլէրինէ վէ խաթըրշինասլըգլարընա տէյճէք եօգ իսէտ, պիր գուսուրլարը վար տըր քի, օտա չօղունուն գալպ օլմալարը տըր, զայէթ ինճէ վէ նազիք պօյլարընտան պաշլայարագ, պունլարըն հէր պիր աղալարը նիսպէթ վէ տէրէճէտէն զեյատ իրի կէօրիւնիւր, պունլարըն չէքլ վէ հէյեթլէրինին կէօզէ բէք էյի կէօրիւնմէյէճէյի պէտիհի տիր, Ֆրանսատա նիսվանըն կիւզէլլեյի միւմքին մէրթէպէ պէլլէրինի ինճէլտիպ, սայիր թէրաֆլէրինի ֆէվզ էլատէ պէօյիւթմէքտէն իպարէթ տիր։

Պէն պու հալ իւզէրինէ թէրճիւմանըմա պէյանը թէճաճիւպ իթտիյիմատէ, օ տախի Ֆրանսա նիսվանըտա ճարոն նիսվանը կիպի իսէլէրտէ, մնատալարը իգթիզասընճա պէօյլէ թօհաֆ դըյաֆէթլէրէ կիրտիքլէրինի պէյան իթմիշ տիր, պէն իսէ պազի պէտէվի գապիլէլէրտէ նիսվանըն պուրունլարընա պազը չէյլեր թագմազը կիւզելիք չարթընտան ատտ իթտիքլէրինի պիլիրիտիմ, ամմա Ֆրանսա նիսվանը կիպի միւթէմէտտին վէ էվրոբանըն էն զարիֆ նիսվանընըն տիկէր սիւրէթլէ նապէճա սիւսլէր իտիւպ, թապիի կիւզէլլիքլէրինի զայ իթմէք գայտընտա պուլունտուղլարընը հիչ զանն իթմէզ իտիմ։

Իշթէ Ֆրանսըզլարըն բայիթահթընտա վուգու պուլան մէշհուտաթ էլեէվմ պունլար տըր։

Պու մէքթուպումու թէրաֆընըզա նէ սուրէթլէ իրսալ իտէպիլէճէյիմի պազըլարտան սուալ իթտիյիմտէ։ չէքեր վէ սայըր չէյլեր ֆիրուխթ իտիւպ, ագթար թէսմիյէ գրընան պիր հէրիֆին տիւքքեանը էօնիւնտէ, տիվարտա ասըլմըշ պիր գուԹու տէլիկինտէն իչերի պըրագըրսամ պու մէքթուպումուն սիզէ վասլ օլաճաղընը պէյան իթտիլէր, զահէր սօնրա պիր ատէմ կէլիպ պու մէքթուպլարը ալըրտա մահալլէրինէ կէօնտէրիրիմիզ, ամմա սիզ պէլքի պէօյլէ չէյլերէ ինանմայաճագսընըզ տըր։

(Հոդ-ոյէ)

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

1873 Փետրուար 13։

Լիրայի Օսմ. 100 զրշ. հիսապը իւէ։

Ինկիլիզ լիրասը	110—10	փր.
Ֆրանսըզ ալթունու	87—10	»
Բօլ	89—20	»
Գրըմից ալթունու	51—18	»
Պէյաղ Մէճիտիյէ (Ֆարգը) .	1—18	»
Պէչլիք վէ մէթալիք (Ֆարգը)	2—½	»
Պազըր	114—½	»
Գուբօն սգօնթօսու եիւզտէ .	—	»

ԶԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գուբօնու քէսիք։

Փետ. 12 Ախշամ գաբանտը . . .	60-18	
» 12 Սապահ աչըլտը . . .	60-22	
» Սաաթ 7	60-20	

1865 իսթիգրազըն կէչէր ֆի.	377—	
1863 » » »	368—	
1869 »	339—	
Սօսիէթէ ժէնէրալ գուբ. քէսիք.	13-17	
Գրէտի »	18-38	
Շըմէնտըֆէր սէհիմ . .	86-¾ .	182-⅜
Սօսիէթէ Ավսթրօ Թիւրք	11։	
Թրամվայ	21—15.	
Ավսթրօ թիւրք	11—	
Սթանպօլ պանգասը	8—35	
Սօսիէթէ Օթօման	6—30	
Վէրիսի չիրքէթի	5—17	
1872 իսթիգրազը	94—½	
Ագչէ ֆայիզի	9—%	

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

Լօնտրա 24 փետր.

Էսհամը սւմումի	54 1—16
1865 իսթիգրազը	735—8
1869 իսթիգրազը	66 13—16
Ինկիլիզ ֆօնտօսու	92 1—2
Իթալեա ֆօնտօսու	64 7—8
Պօրսա տուրկուն	

Բարիզ 24 փետր.

Էսհամը ումումի	54 70 00
1865 իսթիգրազը	365
1869 իսթիգրազը	365
Իթալեա ֆօնտօսու	65 80
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	3 0—0 56 10
« «	5 0—0 90—35
Բումէլի տէմիր եօլ սէհիմէրի	180 50
« « եէնի	160 50

Անտօնեան Թարիգաթը Սբբահայրը վէ Անթէքքիա սէրբիսկոպոսու ֆազիլէթլու Սիւքիաս սէրբիսգոպոսուն Իթալիանճա նէչը իյլէտիյի ոճն ճէվապըն թէրճիւմէսի տիր։

Ումումի ուղղափառլըղըն իքի հիյէթի վէ եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէտիյիմիզ հալտէ օնուն պուլունտուղու հալըն իքի թարգը՝ պու կիւնքի կիւն միլլէթ պէյնինտէ ղուհուրա կէլէն մէսէլէնին, վէ պու սէպէպտէն տօլայը վուգու պուլան իթթիֆագսըզըդ իլէ զիհնլէրին ալթիւսթ օլմալարընը, վէ քաթօլիք տէվլէթլէրին տախի մէղքիւր էրմէնի մէսէլէսինէ միւտախէլէ էյլէմէլէրինին պաշլըճա սէպէպի օլտու։ Պու մէսէլէ իսէ շարգ քիլիսէսինէ այիտ վէ մախսուս պիր մէսէլէ տիր։

Ուղղափառլըդ ասլընտա պիր օլարագ քիլիսէնին իլք ասըրլարընտան պէրի իքի այրը հէյեթէտէ պուլունմուշ տուր, եանի պիրի ղարպի՝ քի ղարպ քիլիսէսի օնտան իլէրի կէլմիշ տիր, վէ տիկէրի շարգա տայիր քի պունտան տա շարգ քիլիսէսի իլէրի կէլմիշ տիր։ Շու սէօյլէտիյիմիզ իքի այրը հէյեթլէրին մէյտանա չըդմասընա սէպէպիյէթ վէրէն մատտէէրի պուրաճըգտա պիրէր պիրէր թէֆթիշ իթմէյի զահտ պիր չէյ ատտ իտէրիզ, խուսուսա քի մէսէլէի մէղքիւրէնին խարիճինտէ պիր մատտէ օլուպ տիւնեանըն պաշլըճա իքի պէօյիւք գըսմընը եանի ղարպ վէ շարգ ճէմաաթլարընը պիրպիրինտէն այրըրպ պաշգա պաշգա հէյեթէ թէշքիլինէ սէպէպիյէթ վերէն խուսուսլարընը պէլլի պաշլըլարը մէմլէքէթ ուսուլ վէ ատէթլէրի իլէ ղուհուրա կէլէն հալլերին պիրպիրինէ միւնասիպէթսիզլիյի օլմուշ տուր տէյէպիլիրիզ։

Ֆագաթ տրգդաթ էտէճէք եէրի

ԹԱՏՐՈՆ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ

Շաբաթ գիշեր 17 փետրվար 1873

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ եւ ԱՆԴԻՄԱԿ

ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Վ. ՍԵՄԱՓԱՅԼ ՏԵԱՐՑ

ՄԻՀՐԱՆ ՊԷՅ ՏԻՒԶ
ՏԻՐԱՆ ՊԷՅ ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆ
ՄՈՒՍԱՅԷԼ ԷՖԷՆՏԻ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ

Ի ՆՊԱՍՍ

ՎԱՐԴՈՒՀԵԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄՈՒՏՔ 1 ՈՍԿԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

Պարահանդէսը կ'ըսկսի 'ի ժամ 4½

շուրասը տըր քի իշ պու իքի քիլիսէլէր մէզհէպ վէ տին մատտէէրինտէ պիր օլարագ հէր վագըթ քիլիսէճէ նիզամլար վէ ծէսլէրի պիրպիրինտէն այրը պուլունմուշ տուր. եանի տէմէք օլուր քի իքի քիլիսէնին վարլըղը վէ մէվճուտիյէթի զաթէն պիր օլարագ, ֆագաթ հիյէթճէ պիրպիրինտէն ֆարգը պիրէր թարզա պուլունմուշլար տըր։

Պիր ատամ շու իքի քիլիսէնին պիրպիրինտէն այրը հիյէթ ու հալլերի իւզէրինէ աղաճըդ միւթաալա էյլէյիպ վէզն էյլէսէ, շիւպհէսիզ շու տէտիյիմիզ չէյին սահիհ օլտուղունա իսքեաթ օլուր՝ քի քիլիսէնին իպթիտաի թէշքիլինտէն պաշլայրպ, շու պուլունտուղումուզ վագթա գատար կէլմիշ տիր։

Պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ նէիչուն պաղըլարը հագսըզ իտտաալարա գալգըշըյօրլար, վէ պաղըլարը գարըշըզ էֆքեարէ զահիպ օլույօրլար, վէ պաղըլարըտա լայըգըյլէ տիւշիւնմէյիպ շարգ Դաթօլիքլէրինի գապահաթը ատտ իտէրէք իւզէրլէրինէ հիւճիւմ իտէյօրլար, վէ իշթէ պունճա սօնու կէլմէզ մարաղալարտա պունտան իլէրի կէլիյօր։

Շունճա էֆքեար գարշըլըգըղընը վէ պիր թագըմ տէտի քօտուլարը ասըլ սէպէպի պաշգա պիր շէյ օլմայըպ, իլա ղարպ՝ եանի Էվրօբա Բաթօլիքլէրինին շարգ Բաթօլիք քիլիսէսինին քէնտիսինէ մախսուս այրըճա շէքլ ու թարզը վէ հիյէթի իլէ գայիտէլերի իւզէրինէ սահիհ մալիւմաթլարը պուլունմամասը տըր։ Շէյլէ քի էվրօբալըլար հէր նէ գատար շարգ քիլիսէսինին՝ քէնտի քիլիսէլերինտէն ֆարգը պաշգա պիր հալ ու հիյէթտէ պուլունտուղունու սահիհէն պիլիրլէրսէտտէ, ֆագաթ շու ֆարգ նէ՞ շէյտէ վէ նէ՞ մատտէլերտէ օլտուղունու, եանի աճապա եալընըզ ծէս վէ եա արարողութիւնլարտա՞ մը տըր, եօխսա շարգ քիլիսէսինի պաշգա պիր հիյէթ թէշքիլ էտիպ ղարպ քիլիսէսինտէն այրըան տիկէր միւթէնա վէ ճանը խուսուսլարտա մը տըր, իշթէ պուրալարընը էքսերի պիլմէյիպ մէսէլէյէ պաշգա պաշգա ըէնքլէր վէրիրլեր։

Իմտի մատամքի շարգ քիլիսէսինի ղարպ քիլիսէսինտէն հիյէթը զահիրէտէ, ֆարգլըճա կէօստէրէճէք չէյլեր էոթէտէն պէրի մէվճուտ տուր, էօյլէ իսէ շարգ քաթօլիքլէրինին օ չէյլերի լէքէսիզճէ սագլամաղա, վէ օնունլա պիր հիյէթ ու ճէմաաթ թանըլմաղա հագ ու ոէլահիյէթլէրի եօգմուտուր։ Էկէր քէնտի վարլըգլարընը մուհաֆազա իթմէյէ պօրճլու վէ հագը իսէլէր։ պունա գարշը զուհուրա կէլէճէք հէր պիր ֆէսատլարա հիւճիւմլէրէ տախի դարշը գօմաղա հագ ու սէլահիյէթլէրի օլմագ լազըմ կէլիր։ Պէօյլէ պիր հագը վէ շէրի մուհաֆազա մատտէսինտէն տօլայը իւզէրլէրինէ հէրճուաճողլուք լէքէսի գօնտուրուլմագ օլուր իսէ, ավ աշիքեար հագսըզ պիր իֆթիրա սայլամաղ մը։

Շու հագըզլըզա հիսսէտար սայլամաղլար մը օլ քիմսէլէր, քի տօղրուտան տօղրույա եախօտ տօլայըսըյլա պէօյլէ պիր իֆթիրայա ինանըրլար եախօտ պիր նէվի թաստիգ իտէրլեր, վէ եախօտ միւտախէլէլերիյլէ թէրվիճ կյլերլեր։ Իշտէ մէսէլէնին սատէլյի իշինտէ՝ հալի պունտան իպարէթ տիր։

ՏԷՎ-Դ

Ա. Զ. Դ.

Վարդուհեան ընկերութեան յարգոյ անդամներէն կաղաչուի որ 1872 տարուընէ չի վճարուած ամսականները՝ այս շաբթուս մէջ բարեհաճին վճարել Յովհաննէս Մ. Մագսուտեանի. որով ես ալ կարենամ իմ տարեկան շրջանիս մէջ ունեցած հաշիւներս ներկայացնելու յառաջիկայ ընդհանուր ժողովին։

Գանձապետ Վարդուհ. Ընկեր.

Վէրէ Ա. Մոսրոպեան.

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

ԻՏՊԱՐԱՆԻ Ռ. Յ. ՔԻՒՐՃԵԱՆ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ ՐԻՋԱ ՐԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻ 3.